

Datum
2017-09-27

BT Kemi Efterbehandling

Länsstyrelsen i Skåne Län
Miljöavdelningen
205 15 Malmö

**BT Kemi Efterbehandling
Lägesrapport för år 2017**

**Bidrag till åtgärder för avhjälpande av föroreningsskador
avseende f.d. BT Kemi-området i Teckomatorp, Svalövs
kommun**

Sammanfattning

BT Kemi Efterbehandling har sedan den 1 juli 2011 arbetat med det södra området. Från 1 juli 2011 till och med 30 december 2015 arbetade projektet med Etapp 1, vilket omfattade inlösen av fastigheter, rivning av byggnader, ytterligare provtagning samt fördjupad utredning.

Etapp 2 inleddes vid årsskiftet 2015/2016 och omfattar bland annat åtgärdsförberedande arbeten, framtagande av förfrågningsunderlag för upphandling av åtgärder samt kostnadsberäkning och bidragsansökan för Etapp 3.

Parallellt med detta lades under våren 2016 sista handen vid huvudstudien för det södra området. Den reviderades under hösten med efterfrågade förtydliganden gällande kopplingen mellan detaljplan och sanering, begreppen "allmän platsmark" och "luktpanel" samt en kostnadsbild för att proppa och täta ledningar inom området. Huvudstudien godkändes av Naturvårdsverket och Länsstyrelsen 2016-12-20, respektive 2016-12-21.

Statliga bidrag om sammanlagt 50,15 miljoner kronor har tilldelats Svalövs kommun för åtgärder på det södra området fördelat enligt följande: 17 miljoner år 2011, 13 miljoner år 2012, 3 miljoner år 2013, 6,25 miljoner år 2015, 6 miljoner år 2016 samt 4,9 miljoner år 2017.

Tidigare redovisningar

Länsstyrelsen i Skåne har vidarefördelat statliga bidrag om sammanlagt 50,15 miljoner kronor för åtgärder på det södra området. För besluten gäller att en ekonomisk redovisning ska lämnas varje kvartal inom en månad efter utgången av kvartalet. Vidare ska en lägesrapportering ske varje år senast den 1 oktober inför revidering av det regionala programmet för efterbehandling av länets förorenade områden.

Sedan föregående lägesrapport, daterad 2016-09-20, har fyra kvartalsredovisningar lämnats in, daterade 2016-10-27, 2017-01-25, 2017-04-25 respektive 2017-08-18. Hänvisning sker till dessa rapporter i fråga om detaljer rörande projektets ekonomi och verksamhet.

Översikt över utförda arbeten under perioden

Miljökontroll

Tyréns AB har sedan 2015 uppdraget att utföra den löpande miljökontrollen inom projektet. Årsrapporten för 2016 är i det närmaste klar och kommer inom kort att skickas till Länsstyrelsen.

Under den tidiga hösten 2016 föreslog projektledningen att grundvattenprovtagning på det södra området skulle läggas till i miljökontrollprogrammet. En sådan provtagning ska i så fall i första hand utgöra ett underlag att följa upp effekterna av kommande efterbehandling och behöver därför göras både före, under och efter saneringen. Förslag på frekvens av provtagningen är två gånger per år i den övre jordlagermagasinet och en gång i det undre.

Under hösten 2016 tog projektledningen tillsammans med Kemakta och Tyréns fram ett urval av grundvattenrör som var tänkta att ingå i miljökontrollen och under mars månad genomförde Tyréns en provtagning av grundvattnet, i enlighet med det förslag som tagits fram, för att bedöma tidsåtgång och eventuell svårigheter. Ytterligare en provtagning kommer att utföras under hösten 2017.

Projektledningen har i nuläget valt inte lägga in provtagning av grundvattnet i kontrollprogrammet utan avser att i första hand utvärdera den provtagning som utförts under 2017. Under 2018 är tanken att utföra provtagning av utvalda grundvattenrör separat, utanför kontrollprogrammet, om det anses motiverat och medel finns tillgänglig

Dräneringsvattnet

För att få kunskap om hur Braån påverkas av minskad pumpning av dräneringsvatten från det norra området har pumpningen sänkts i flera steg de senaste åren. Den första minskningen skedde 2015. Projektledningen hade föreslagit en minskning av pumpningen av dräneringsvatten från det norra

området med hälften, till 23 kubikmeter per dygn. Länsstyrelsen beslutade 2015-02-27 att bifalla den föreslagna minskningen.

Då en uppföljning genom projektets löpande miljökontroll visade att denna åtgärd har gett förhållandevis små påslag i Braån föreslog projektledningen under hösten 2016 en ny sänkning av pumpflödet, till 15 kubikmeter per dygn. En minskad pumpning till 15 kubikmeter per dygn skulle minska belastningen på reningsverket med omkring 3 000 kubikmeter om året och är dessutom ett steg närmare målet att helt kunna sluta pumpa dräneringsvatten till reningsverket i Landskrona. 2016-10-10 skickade projektledningen ett förslag angående minskad pumpning till länsstyrelsen.

Efter beslut från länsstyrelsen 2016-12-13 minskade projektet pumpningen av dräneringsvatten från det norra området till 15 kubikmeter per dygn 2017-01-13. Vattenkvaliteten mäts löpande genom den sedvanliga miljökontrollen med samma intervall som tidigare, då systemen är så tröga att denna frekvens är tillräcklig även framöver.

Projektledningen har sedan pumpningen minskades haft en beredskap för att öka den igen om halten av föroreningar stiger i vattenproverna från Braån. Vid dags dato har det dock ännu inte gått att utläsa någon förändring av vattenkvaliteten.

Huvudstudien godkänd

Huvudstudien för det södra området är färdigställd, reviderad och godkänd. Den innehåller, förutom huvuddokumentet, en riskbedömning, en åtgärdsutredning samt en riskvärdering. Därtill kommer ett antal underlagsrapporter.

I huvudstudien har fem saneringsalternativ presenteras – ett nollalternativ, ett nollalternativ med fortsatt pumpning av dräneringssystemet på det norra området, ett inneslutningsalternativ där föroreningarna innesluts med hjälp av spont och övertäckning samt två alternativ (U4_T och U5_T) som innebär att förorenad jord grävs upp och behandlas alternativt deponeras. Dessa har sedan bedömts utifrån ett antal kriterier så som till exempel teknisk genomförbarhet, riskreduktion och acceptans. Kostnaderna vägs också in som kriterium.

Projektets styrelse anser att ambitionsnivån för åtgärder på det södra området bör motsvara den för saneringen på det norra området. Styrelsen påpekar också att den lokala acceptansen för inneslutningsalternativet är på samma nivå som för nollalternativet, det vill säga det finns ingen lokal acceptans för dessa alternativ.

Kommunstyrelsen i Svalöv behandlade huvudstudien 2016-05-16. Kommunfullmäktige godkände densamma 2016-05-30. Efter justering skickades huvudstudien till länsstyrelsen och Naturvårdsverket för godkännande. 2016-10-28 inkom länsstyrelsen och Naturvårdsverket med synpunkter gällande huvudstudien. I stort var man överens om huvudstudiens inriktning och intentioner men efterfrågade förtydliganden och exemplifiering av

kopplingen mellan detaljplan och sanering, begreppen "allmän platsmark" och "luktpanel" samt en kostnadsbild för att proppa och täta ledningar inom området.

Projektledningen kompletterade huvudstudien enligt önskemål och en sammanställning av förändringarna diskuterades på presidiet för BT Kemi Efterbehandlings styrelse 2016-12-01. En reviderad version av huvudstudien - med ett infogat förord som förtydligar de ändringar som har gjorts - skickades därefter till länsstyrelse och Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket och Länsstyrelsen har i besked 2016-12-20 respektive 2016-12-21 godkänt huvudstudien i sin helhet. Denna reviderade version har ersatt den ursprungliga på kommunens hemsida.

Övergripande mål

Projektet har fem övergripande mål.

- Området skall efterbehandlas på ett sådant sätt att det efter efterbehandling inte utgör någon risk för omgivningen och kan användas på ett ändamålsenligt sätt.
- Markområdet skall efter genomförd efterbehandling användas till allmän platsmark bland annat naturområde.
- Lakvattenpumpning till Landskrona ska upphöra efter genomförd efterbehandling och återställning.
- Efterbehandlingen m.m. skall vara ett föredöme för framtida projekt.
- Ett viktigt delmål i projektet är att bilden av och attityderna till orten Teckomatorp skall förändras på ett sådant sätt att orten inte längre är belastad av BT Kemi.

Målen för projektet har varit med sedan ansökan för bidragsmedel för huvudstudien 2002, men har modifierats under projektets gång.

Vattenhantering

Vid det föreslagna saneringsalternativet U5_T kommer schaktningen att innebära att ett förorenat schaktvatten behöver hanteras. En trolig lösning är att det kommer hanteras via en behandling på plats.

ÅF, projektets konsult för byggledning och entreprenadtekniska frågor, har, som en del i det åtgärdsförberedande arbetet, att uppskatta mängden vatten som behöver pumpas under saneringen samt hur arbetet kommer att påverka grundvattenytan. Denna information kommer sedan att ligga till grund för utredningen om det behövs tillstånd för vattenhantering.

Bortledning av grundvatten omfattas av 11:3 MB (Miljöbalken) och är som huvudregel tillståndspliktiga. För viss typ av vattenverksamhet kan det dock vara tillräckligt att anmäla åtgärden. Projektledningen konsulterade under

hösten 2016 WSP, projektets konsult för miljörettsliga frågor, för att kunna ta ställning till huruvida ett tillstånd för vattenhanteringen ska sökas eller ej. WSP skriver att "mängden bortlett grundvatten i sammanhanget är marginellt, vilket antyder att verksamheten i sig varken påverkar allmänna eller enskilda intressen" samt att verksamheten heller inte bör påverka varken vattentäkter, natur eller kulturförhållanden. Dock är BT Kemi-området en så uppmärksammas plats att det generellt bör medföra särskilda krav på försiktighet, skriver konsulten.

Sammantaget bedömer WSP att verksamheten inte kräver tillstånd när det gäller pumpningen av grundvatten från schakt men däremot att en närmare hydrologisk bedömning kan krävas samt ett ställningstagande kring var vattnet ska ta vägen efter reningsprocessen.

Om ett tillståndsärende blir aktuellt ska det beaktas att ett sådant arbete troligtvis tar ett år, vilket betyder att det måste inledas 2018 för att kunna vara klart till starten för saneringsentreprenaden.

Vid sidan om ÅF:s uppdrag kommer den utredning som ska göra klart hur vattnet ska renas. Projektledningen har därför, under den tidiga hösten 2016, haft ett inledande möte med NSVA (Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp) för att diskutera vattenbehandlingen under saneringsentreprenaden. Det står klart att projektet inte kan använda de utjämningsdammar som finns väster om det södra området då dessa används av NSVA. Den bästa lösningen, enligt projektets byggledningskonsult, är därför att istället bygga en tillfällig damm inom området som kan hantera vattnet under saneringstiden.

Vad gäller provtagning och spolning av spillvattenledningen - för att säkerställa ledningarnas status och skick inför saneringen - så misslyckades ett tidigare försök att filma ledningarna då filmbilen fastnade i slam och grus på ledningens botten. För att kunna filma ledningen behöver den därför spolas men det råder osäkerheter kring om det finns föroreningar i slammet som i så fall spolas ner till reningsverket och en provtagning behöver göras. Provtagningen kommer att utföras gemensamt av NSVA och Tyréns. Dessa arbeten måste dock föregås av diskussion med en markägaren då det även kräver tillgång till granntomten.

Under våren 2017 började projektledningen fundera kring ett behandlingstest för rening av schaktvatten. Det beslutades att projektet skulle göra ett mindre första försök i egen regi med stöd av projektets provtagningskonsult Tyréns. Försöket baseras på ett system med dunkar där vatten syresätts och där aktivt slam sedan visar på nedbrytningen av fenoxisyror. En sådan vattenbehandling skulle ge betydligt lägre kostnader än vad alternativ rening via konsulter antas kunna kosta.

I april 2017 fick projektledningen tillåtelse från NSVA att hämta aktivt slam (returslam) från Kågeröds reningsverk till sitt behandlingstest. 2017-05-12 beslutade projektledningen att vattenbehandlingstesten ska inledas under sista veckan i augusti. Detta då försöken, som ska pågå under en månads tid och kräver övervakning, inte ska krocka med semesterperioden.

Förberedelsearbetet inför försöken, där bland annat utfällningen av järn kontrollerades, genomfördes under försommaren.

Information

Under det gångna året har projektledningen anordnat två informationsmöten för allmänheten i Teckomatorp, 2016-11-24 och 2017-06-01. Under båda dessa möten informerade projektledare David Bohgard om arbetet med förberedelser inför saneringsfasen av det södra området.

Projektet tar dessutom fortsatt emot studiebesök från såväl skolor och universitet som föreningar och andra intressenter. Projektledare David Bohgard har bland annat hållit föredrag för flera pensionärsgupper samt elever från Fridhems folkhögskola, högskolan i Halmstad, Ekotox i Lund och för blivande lantmätare på Lunds Tekniska Högskola.

Vid Renare Marks vårmöte 2017-03-30 höll David Bohgard dessutom ett föredrag om BT Kemi och dess efterbehandling.

Vid flera tillfällen under året har projektet också besöks av media.

2016-10-18 rapporterade bland annat SVT och Papperstidningen om den kompletterande provtagningen på det södra området.

Projektet omskrevs sedan igen i december då huvudstudien hade godkänts. Däremellan kontaktade radio P4 projektledningen för att uppdatera sig om vad som avhandlades under informationsmötet 2016-11-24.

Allra störst intresse har dock pressen visat för den nyproducerade utställningen i Torgskolan. Under en pressvisning ett par dagar innan invigningen kom fem reporterteam till Teckomatorp, vilket resulterade i fem positiva reportage om arbetet med utställningen och med saneringen av BT Kemi-området i stort. Även invigningen 2017-06-01 besöktes av pressen.

Invigningen gästades dessutom av drygt sextio personer. Påföljande lördag och tisdag hölls utställningen extraöppen för besökare och senare bjöds även grundskollärare in för en specialvisning. Under den första invigningsveckan besöktes invigningen av drygt 150 personer.

Utställningen

BT Kemi-utställningen i Torgskolan i Teckomatorp har under flera år varit i stort behov av en uppdatering för att bli mer publikvänlig. Arbetet har dock av olika anledningar skjutits på framtiden vid flera tillfällen. Hösten 2016 påbörjades det till slut.

De planer som ursprungligen fanns kring att ta in en utställningskonsult eller konsturator för att se över texter och utformning ströks och istället är det projektet själv som genom sin projektadministratör har sett över utställningen. Hela utställningen är nu uppbyggd i visuella scener med miljöer, rekvisita, uppdelade texter, enklare experiment och information som både skolklasser, en intresserad allmänhet och högskolestudenter med specialkunskaper ska kunna ta till sig och ha glädje av.

Den allra största delen av arbetet - både med informationsmaterial, texter, formgivning, scenbyggen, snickeriarbeten och målning - har gjorts inom projektet för att få budgeten att räcka till så mycket som möjligt. Utställningen har också hållits helt analog, även här med perspektivet att pengarna ska räcka till mer av annat. Möjligheten att vidareutveckla den med skärmar, digital och interaktiv teknik finns om det blir aktuellt framöver.

En satsning mot en ung publik är den barnbroschyr som projektadministratören har arbetat fram. Denna har fått formen av en miljösjaga på rim och är illustrerad som en barnbok. Denna broschyr bjuder på hela BT Kemi-historien, enklare experiment för att visa vad som händer med föroreningar som dumpas i mark och vatten samt en lärarhandledning och en information om utställningen och naturområdet "Vallarna". Broschyr är både en tryckt produkt och en pdf-fil på kommunens och projektets hemsida, lättåtkomlig för skolor och andra att ta del av.

I förlängningen hoppas projektledningen också att kunna bygga ut utställningen med en informationsslinga utomhus längs med "Vallarna" och det södra området.

Då projektet själva, genom sin projektadministratör, gjort alla arbeten för uppdateringen av utställningen har de budgeterade medlen kunnat användas till inköp av inventarier och tryck av broschyr istället för att betala en konsult. Trots att medel har lagts på detta har den totala kostnaden blivit lägre än vad som budgeterats.

Besök från Naturvårdsverket

2017-05-04 besökte Naturvårdsverkets handläggare Magdalena Gleisner Teckomatorp och BT Kemi Efterbehandling. Under mötet presenterade projektledare David Bohgard projektets tänkta projekt- och tidplan. Det bjöds även på en tidig förhandstitt i den då icke färdigställda utställningen samt en promenad på "Vallarna" och det södra området.

Upphandling byggledare/projektör

Det avtal som funnits med ÅF att tillhandahålla byggledare för projektet gick ut vid årsskiftet 2016/2017. Arbetet med att upphandla en ny byggledare/projektör till projektet påbörjades under sommaren 2016. En förhandsannons publicerades och upphandlingsprocessen startade under september. Styrelsen beslutade 2016-12-14 att förkasta de anbud som lämnats in då ingen av anbudslämnarna uppfyllde de ska-krav som satts upp. Det beslutades att processen skulle tas om efter mindre justeringar och förtydliganden i förfrågningsunderlaget och 2017-02-17 hade tre anbud lämnats in. Styrelsen beslutade 2017-03-22 att anta ÅF Infrastructure AB:s anbud och det kontrakt som slutits löper från 2017-05-01 och fem år framåt med möjlighet att förlänga 2+1+1+1 år.

Ansvarsutredning

Ansvarsutredningen uppdaterades under året och arbetet sköttes av jurist på länsstyrelsen. Som underlag användes den tidigare ansvarsutredningen samt

huvudstudien och den nya utredningen håller fast vid de förutsättningar som projektledningen tidigare utgått ifrån. Utredningen har dock utökats enligt Naturvårdsverkets önskemål med kompletteringar gällande den jordbruksfastighet som gränsar till det södra området i söder och väster och som ägs av en privat fastighetsägare. I mars godkändes den nya ansvarsutredningen av Naturvårdsverket.

SCORE

Naturvårdsverket godkände i slutet av 2015 att bidragsmedel används till projektets medverkan i en forskningsstudie. Genom denna vill Chalmers tekniska högskola utvärdera och vidareutveckla riskvärderingsverktyget SCORE för hållbar sanering utifrån sociala, ekonomiska och miljömässiga perspektiv.

Arbetet har innefattat en workshop för tjänstemän med kunskap i projektet, ett allmänt möte där den lokala acceptansen för de olika åtgärdsförslagen analyserades, en enkätundersökning i Teckomatorp med omnejd samt en genomlysning av olika efterbehandlingsmetoder kontra en nollreferens. Rapporten har presenterats för projektledningen och visar bland annat att det finns störst acceptans hos de närboende för ett utgrävningsalternativ likt det som förespråkas i huvudstudien. Projektet avslutades 2016-12-23.

Geodatabas

I slutet av december 2015 slöts en överenskommelse med Sweco gällande skötseln av projektets geodatabas under de kommande två åren. Databasen flyttades till en molnlösning och projektledningen och projektets övriga konsulter har nu direkttillgång till databasen istället för att behöva gå via Sweco. En introduktionsutbildning har hållits och en mer djupgående utbildningsinsats genomfördes 2016-12-15.

Åtgärdsförberedande arbeten

Åtgärdsförberedelser

Projektledningen inledde under 2016 det åtgärdsförberedande arbetet. Det handlar om att få bättre avgränsning av föreningarna, vilket blir mycket viktigt för masshanteringen, som i sin tur påverkar bidragsansökan och entreprenaden.

Massorna på området ska delas in i tre klasser - de som måste omhändertas, de som kan omfördelas och som kan återläggas på området, samt de massor som är osäkra och som måste läggas upp för provtagning.

Provtagning och ny områdesindelning

Efter att redan tagna, frysta, prover analyserats pekade Kemakta ut ett antal borrhöjningar på det södra området som borde ingå i en åtgärdsförberedande undersökning. Projektledningen tog därefter fram en provtagningsplan med 28 borrhöjningar där ytterligare 54 jordprover analyserades.

Då Naturvårdsverkets svar på projektledningens förfrågan om att omfördela medel dröjde, sköts borrhöjningen upp ett par veckor. Provtagningen genomfördes med borrhöjningsvagn i två omgångar - 2016-10-17 till 2016-10-19 samt 2016-10-31 till 2016-11-01.

Uppdelningen visade sig vara till fördel för provtagningen då det gav utrymme att justera och lägga till ett par punkter där det behövdes. Proverna analyserades sedan i två omgångar och lade grunden till en ny områdesindelning. Revideringen omfattar främst område A som vidgats runt betsvämmorna. Området har också delats in i tre delar (A1, A2 och A3) med anledning av att föroreningsgraden i djupled varierar i olika delar av svämmorna. Detta har sedan legat till grund för nya kalkyler.

ÅF har räknat på de båda alternativen - schaktning ner till sex meter i hela område A respektive varierande schaktning mellan fyra och sex meter. En varierande urgrävning är billigare men på grund av stora osäkerheter i fråga om föroreningsituationen rakt under betsvämmorna utgår den kommande bidragsansökan ändå från huvudstudien som förordar schaktning till sex meter.

ÅF - schaktslänter

ÅF har utfört beräkningar på schaktslänter för att kunna presentera hur stort påverkansområdet blir vid släntning 1:1. Det kommer även att göras beräkningar på kostnaderna för spontning mot fastighetsgräns i de fall detta anses nödvändigt för att ej ta i anspråk delar av fastigheter som inte ägs av kommunen. Beräkningarna kommer sedan att användas när förhandlingar om markanvändning initieras med fastighetsägaren samt vid diskussioner med länsstyrelsen och Naturvårdsverket.

Som förberedelser inför saneringsentreprenaden har en produktionsplan tagits fram och länsvattenberäkningar har utförts.

Vidare kommer det att krävas beräkningar av bottenuppträckning av vatten.

ÅF - stabilitetsundersökning

Trafikverket har begärt in en stabilitetsundersökning (TK-GEO13) för att säkerställa att tågspåren inte kommer att påverkas av saneringsarbetet. ÅF har påbörjat arbeten med en sådan.

ÅF - kalkyler

Arbetet med kalkylerna för saneringsentreprenaden pågår. Den största osäkerheten ligger i transport och hantering av de förorenade massorna, trots att dessa kostnader kommer att stå för nästan 80 procent av totalsumman så finns här i dagsläget inga riktigt tillförlitliga siffror att luta sig mot. Svar om kostnadsfrågan vet projektledningen egentligen först när anbuderna på saneringsentreprenaden kommer in.

ÅF - återställning

ÅF räknar på den återställning av saneringsområdet som kan bli aktuell efter avslutad efterbehandling. Naturvårdsverket har redan gjort klart att bidragsmedel inte får användas till exempelvis detaljplanearbete med likväl måste saneringsområdet återställas i någon typ och grad. ÅF:s uppdrag har varit att ta fram ett beräkningar för återställningen av det södra området. Denna beräkning har använts i bidragsansökan för Etapp 3, gällande saneringsentreprenaden.

ÅF - underkonsult

Som stöd för ÅF:s arbeten att ta fram kostnadskalkyler för saneringen har Kemakta tagits in som underkonsult av ÅF för att göra planer för kompletterande provtagning och utvärdering av föroreningsituationen. Förutom arbetet med att förbereda den kompletterande borrhovtagningen har Kemakta haft flera utredningar på sitt bord - däribland föroreningsituationen i betongen, ett PM om jordens beskaffenhet närmast beskriven som en varudeklaration på markförutsättningarna för kommande saneringsentreprenör samt en uppdatering av gränsvärden för farligt avfall, deponering och återläggningskrav.

Vid årsskiftet 2016/2017 löpte avtalet med ÅF ut. Med anledning av att upphandlingen drog ut på tiden fortsatte samarbetet med ÅF och Kemakta fram till dess att ett nytt avtal skrev i början av 2017.

Projektorganisation

Ordinarie projektledare, Eva Sköld, var föräldraledig mellan 2016-09-29 och 2017-08-28. Under denna period har biträdande projektledare David Bohgard ersatt henne. Han har i sin tur ersatts av Sofia Axelsson, anställd 2016-08-22 – 2017-09-01.

Projektorganisationen utökades dessutom tillfälligt under 2016 med en administrativ heltidstjänst. Helena Svensson anställdes per 2016-08-22 för ett år. Styrelseadministration, slutrapporten för Etapp 1, kvalitetssäkring av projektets filsystem och arkiv samt uppdatering av utställningen i Torgskolan är orsak till den utökade tjänsten.

Projektchef, tillika Svalövs kommunchef, Fredrik Löfqvist sade upp sig för att gå till annat arbete under september 2016. Peter Englov, senior rådgivare i projektet, har fungerat som tillförordnad projektchef sedan 2016-10-01. Svalövs kommuns nya kommunchef, Stefan Larsson, och tillika BT Kemi Efterbehandlings nya projektchef tillträdde 2017-08-01 och Peter Englov återgick då till att enbart vara senior rådgivare i projektet.

Tidplan

Projektets godkända medel för Etapp 2 sträcker sig till årsskiftet 2017/2018. I dagsläget finns det inga medel för 2018, då bidragsansökan ligger för beslut hos Naturvårdsverket. Tidplanen är beroende av vilket svar Naturvårdsverket ger på bidragsansökan.

Den övergripande tidplanen har fram till mitten av 2017 sett ut enligt följande:

Etapp 1: 1 juli 2011 till 31 december 2015

Etapp 2: 1 januari 2016 till 31 december 2017

Etapp 3: 1 januari 2018 till andra halvan av 2021

Bidragsansökan Etapp3:1 och Etapp3:2

Projektledningen har under flera år haft en dialog med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen om hur ansökan för Etapp 3 ska läggas upp. Naturvårdsverket har flaggat för att det är många projekt som ligger i åtgärdsfas samtidigt. För att säkra driften av projektet diskuterades en bidragsansökan i två delar, en för

driften av projektet och en för saneringen av det södra området. Under hösten 2016 beslutade sig projektledningen, i samråd med länsstyrelsen och Naturvårdsverket, för att dela upp bidragsansökan för Etapp 3. En del för projektorganisationen och de löpande kostnaderna för projektet under perioden 2018-2021, kallad E3:1, och en del för saneringsentreprenaden, kallad E3:2.

Med detta förfarande skulle projektledningen dels säkra projektorganisationens fortlevnad genom en tidig bidragsansökan (till fördelningsmötet i april 2017) och dels kunna lämna så väl underbyggda siffror som möjligt i sin ansökan för saneringsentreprenaden (till fördelningsmötet i september 2017).

Ansökan för Etapp 3:1 hamnar på 15,7 miljoner kronor och godkändes i BT Kemi Efterbehandlings styrelse 2017-02-22. Därefter togs den också i kommunstyrelsen 2017-03-13 innan den skickades vidare till länsstyrelsen och Naturvårdsverket.

I maj månad fick projektledningen indikationer på att Naturvårdsverket inte hade för avsikt att behandla denna E3:1 innan ansökan för E3:2 skickats in.

Projektledningen fortsatte arbetet med andra delen av ansökan E3:2. Denna ansökan, om 151 miljoner kronor, godkändes i BT Kemi Efterbehandlings styrelse 2017-06-14. Därefter togs den också i kommunstyrelsen 2017-08-14 och kommunfullmäktige 2017-08-28 innan den skickades vidare till länsstyrelsen och Naturvårdsverket.

Omfördelning av medel Etapp 2

När projektet gick in Etapp 2 fanns ett överskott från Etapp 1 om 1 miljoner kronor. Dock hade tidplanen för Etapp 1 förskjutit sig sedan bidrag beviljades för Etapp 2. Enligt tidplanen i ansökan skulle Etapp 2 börja vid halvårsskiftet 2015. När tidplanen försköts fick projektet godkännande från Länsstyrelsen att använda medel anslagna för Etapp 2 till att avsluta Etapp 1, detta medför dock ett underskott i Etapp 2 sista halvåret 2017.

Därmed fanns det ett överskott för 2016 samtidigt som det fanns ett underskott 2017. Projektledning började därför, i början av 2016, en diskussion med Länsstyrelsen kring omfördelning av medel. Projektledningen hade konstaterat att den totala kvarvarande summan för Etapp 2 skulle kunna täcka Etapp 2, men då måste en omfördelning göras från 2016 till 2017. Projektledningen önskade dock istället att få använda alla tillgängliga medel för 2016 och sedan göra en kompletterande ansökan för 2017. Projektledningen såg stora behov av åtgärdsförberedande arbeten som inte kunde förutses när bidragsansökan för Etapp 2 skrevs. De första beskederna var att en omfördelning skulle kunna göras relativt enkelt men då det gällde nya arbeten visade det sig senare att Naturvårdsverket ville ha en formell ansökan som skulle behandlas på ett fördelningsmöte vilket också krävde ett beslut i styrelsen.

En omfördelningsansökan skickades 2016-09-01 till länsstyrelsen som i sin tur skickade ansökan vidare till Naturvårdsverket 2016-09-13. Efter sitt fördelningsmöte i september meddelade Naturvårdsverket 2016-10-05 att man medgav omfördelningen av 1 miljon kronor.

Kompletterande bidragsansökan Etapp 2 och överskott 2016

Projektledningen påbörjade en kompletterande bidragsansökan för Etapp 2 under hösten 2016. Anledningen var som nämnts ovan förskjutningarna i tidplanen och de utökade arbetena i Etapp 2. Som nämnts ovan såg fördelningen av arbeten mellan etapperna annorlunda ut när bidragsansökan för Etapp 2 lämnades in. Medel för kompletterande åtgärdsförberedande undersökningar söktes därför inte i den ursprungliga bidragsansökan för Etapp 2. De avslutande arbetena med huvudstudien visade också på ett behov av åtgärdsförberedande undersökningar som inte kunnat förutses tidigare, därför behövdes extra medel till desamma.

I november 2016 meddelade Naturvårdsverket via länsstyrelsen att alla medel för 2017 var in-tecknade och fördelade. En månad senare var förutsättningarna bättre då två andra skånska saneringsprojekt skjutit sina arbeten på framtiden. Med detta fanns det medel att fördela. 2016-11-23 godkändes den kompletterande bidragsansökan - om 2 miljoner kronor - av BT Kemi Efterbehandlings styrelse och 2017-01-16 av kommunstyrelsen för vidarehantering av länsstyrelsen.

Under den tidiga vintern 2016 konstaterade projektledningen att det skulle bli ett överskott i budgeten för år 2016. Projektet hade då nyligen fått en omfördelning av medel - motsvarande 1 miljon kronor - godkänd av Naturvårdsverket för att kunna påbörja de åtgärdsförberedande arbetena. Detta besked kom dock senare än vad projektledningen hade planerat för, så ett par av de åtgärdsförberedande arbetena som var planerade för 2016 fick skjutas till 2017, däribland utredningen av vattenfrågan. Med anledning av detta fick projektet ett överskott på 2,226 miljoner kronor under 2016.

Projektledningen meddelades att Naturvårdsverket normalt vill ha en återbetalning av överskjutande medel för att kunna omfördela dessa till andra projekt, såvada pengarna inte kan användas under nästkommande års första kvartal.

2017-01-17 hade länsstyrelsen formulerat den kompletterande bidragsansökan som en ansökan om utökat bidrag samt en omfördelning av medel. Detta med hänsyn till överskottet 2016 och önskemålen om att kunna använda dessa överskjutande medel under 2017.

Ansökan hann inte behandlas under Naturvårdsverkets fördelningsmöte i januari, utan tog upp under ett extramöte i mars 2017. Naturvårdsverket meddelade 2017-03-17 att den kompletterande bidragsansökan var beviljad i sin helhet. Genom detta beslut utökades 2017 års budget med 4,2 miljoner kronor i en kombination av extra bidragsmedel (2 miljoner kronor) och godkännandet av en överflyttning av överskottet från 2016 (2,2 miljoner kronor).

Planerade arbeten

Markförhandling Teckomatorp 9:7

Den östligaste delen av fastigheten Teckomatorp 9:7 kan komma att påverkas av saneringen på det södra området. Förhandlingarna kring detta har dock skjutits på framtiden i avvaktan på kommunens förhandlingar i annan markfråga. Dessa beräknas vara klara under hösten 2017.

Då kommer även ett underlag från bygglidaren på ÅF i form av beräkningar på schaktslänter och spontning att vara klara.

Upphandling strategisk miljökonsult

Under våren 2017 påbörjades upphandlingen av en strategisk miljökonsult. Förfrågningsunderlaget är framtaget och granskat utifrån den nya lagstiftningen och var tänkt att läggas ut under sensommaren. På grund av den osäkra bidragssituationen har projektledningen dock beslutat att skjuta upphandlingen på framtiden. Detta för att projektet inte ska knyta en miljökonsult till sig som under 2018 som kanske inte kommer att få några uppdrag.

Upphandling geodatabasen

Upphandlingen av geodatabasen påbörjades i augusti 2017 och planeras läggas ut innan årsskiftet 2017/2018.

Upphandling saneringsentreprenad

Nästa steg i projektledningens arbete gällande upphandling är att påbörja förfrågningsunderlaget till upphandlingen av saneringsentreprenaden. Under förutsättning att det finns ekonomiska medel i projektet kommer upphandlingen av saneringsentreprenaden att ske under 2018. Saneringen har tidigare varit planerad till 2019, nu avgör Naturvårdsverkets behandling av bidragsansökningarna för Etapp 3 om den tidplanen skjuts fram.

Risakanalys

Länsstyrelsen har efterfrågat en uppdaterad projektriskanalis.

Under ett samrådsmöte i februari föreslog länsstyrelsen att arbetet med denna riskanalys delas in i två steg. Steg 1 skulle i så fall innefatta framtagandet av själva dokumentet och ansvaret är projektledningens, med stöd av berörda konsulter. Arbetet i steg 1 skulle bestå i att identifiera projektrisker och att sedan bedöma sannolikhet och konsekvens avseende respektive risk. Steg 2 skulle sedan bestå i att följa upp riskanalysen, förslagsvis vid samrådsmöten, med att gå igenom den och se hur riskerna har hanterats eller kommer att hanteras. Arbetet har påbörjats genom att projektledningen uppdaterat delar av de riskbedömningar som gjorts i projektet. Nästa steg i arbetet är att samråda med länsstyrelsen för att sedan fastställa en riskanalys för Etapp 3.

Svalöv, dag som ovan

Stefan Larsson
Projektchef

Eva Sköld
Projektledare